

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2022. március 30. napján tartandó soros, nyílt ülésére

Tárgy: Beszámoló a 2021. évi helyi adóztatás tapasztalatairól

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (3) bekezdése g) pontja szerint az önkormányzat képviselő-testülete a jegyző beszámolója útján ellenőrzi a helyi adóztatást.

E jogszabályi kötelezettségnek eleget téve az önkormányzati adóhatóság 2021. évben végzett munkájáról, az adóztatással kapcsolatos főbb tevékenységekről és folyamatokról az előterjesztés mellékletében tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől a beszámoló megtárgyalását és a határozati javaslat elfogadását.

HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és úgy határozott, hogy a helyi adóhatóság 2021. évi tevékenységéről készült beszámolót az előterjesztés melléklete szerint elfogadja.

Felelős: dr. Kormányos László jegyző
Határidő: azonnal

Tótkomlós, 2022. március 24.

dr. Kormányos László
jegyző

Az előterjesztést készítette: Váczi Julianna sk.
Az előterjesztést ellenőrizte: dr. Kormányos László jegyző

Beszámoló a helyi adóhatóság 2021. évi tevékenységéről

A települési önkormányzatok alapvető feladata – a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett – a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 1. § (1) bekezdés alapján a törvényi felhatalmazása szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás három fő rendszerelemre épül, nevezetesen:

- vagyoni típusú adók,
- kommunális típusú adók és
- a helyi iparüzési adó.

Az önkormányzat a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapítja meg, így a helyi adóztatás feltételeit a 20/2015. (XI. 30.) önkormányzati rendeletben biztosítja. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályokkal összhangban a Htv. 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, és mentességnyújtási lehetőségét. Különösen érinti ez a vállalkozások részére biztosítható illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi és mentességi szabályokat.

A helyi adóigazgatási munka eljárási szabályait az alábbi törvények tartalmazzák:

- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.)
- az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI törvény
- az adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárások szabályairól szóló 2017. évi. CLIII. törvény.

Az adóigazgatási munka alapvetően két részből áll:

1. Az adó kivetésével és beszedésével, a bevallások és kérelmek, felszólítások kezelésével kapcsolatos napi operatív feladatok ellátása. A kivetett, megállapított és megfizetett adó nyilvántartása adózóként és adónemenként a Magyar Államkincstár ASP adó szakrendszerén keresztül történik.
2. Az adóhátralékok behajtására irányuló végrehajtási cselekmények kezdeményezése, eljárások megindítása. Az adó alá a bejelentkezést elmulasztó adózók felkutatatása és felszólítása bevallásra. Az adó behajtásnak nem elhanyagolható része az adófeltárás, mely jogintézmény arra hivatott, hogy a helyi adó hatálya alá be nem jelentkezett, de potenciálisan helyi adófizetési kötelezettséggel bíró adózókat fellelje, feltárja és az helyi adó alá történő bejelentkezésre bírja. E körhöz főként azok az potenciális adózók tartozhatnak, akiknek Tótkomlós közigazgatási területén földtulajdonnal, vagy bérelt földdel rendelkeznek, abból bevételük származik, akik a tevékenységük bevételét nem megfelelően osztották meg a telephelyeik között, továbbá, akik az ingatlan adásvétel tényét elmulasztották bejelenteni a helyi adóhatóságnak.

I. Helyi adók rendszere Tótkomlós Város Önkormányzatánál

Tótkomlós Város Önkormányzata a 20/2015. (XI.30.) rendeletében vagyoni típusú adót nem állapított meg, a kommunális jellegű és a helyi iparüzési adóval kapcsolatos rendelkezéseket, valamint az központilag átengedett bevételek beszedésére vonatkozó előírásokat az alábbiakban ismertetjük.

Az adóigazgatási év számszerűsített adatait a mellékelt táblázat tartalmazza.

1. Kommunális jellegű adók

1.1 Magánszemélyek kommunális adója

A magánszemélyek kommunális adóját az önkormányzat kivetéssel állapítja meg. Az adó megállapításához a fizetésre kötelezettnek adóbevallást kell benyújtani. Új adóbevallást abban az esetben kell benyújtani, ha az adózást érintően változás áll be. a változás jellemzően az adófizetésre kötelezett személyében, vagy annak lakcímének változásában áll be. A rendelet alapján kommunális adó kerül megállapításra Tótkomlós város közigazgatási területén lévő ingatlanok után. Az adófizetésre kötelezett a vagyon értékű jog gyakorlója (haszonélvező), az ingatlan tulajdonosa/tulajdonosai, az ingatlan bérlője. Az adó mértéke 8.000 Ft/ingatlan/év, melyet évi kettő részletben kell megfizetni. A helyi rendelet alapján az adó megfizetése alól 100 %-ban mentesülnek a 80. életévüket betöltött adófizetésre kötelezettek a következő évtől, 50 % kedvezményben részesülnek a 70. életévüket betöltött, egyedül élő adófizetésre kötelezettek a következő évtől. Az adónemnél leggyakoribb probléma az, hogy az adózók az általuk használt, vagy a tulajdonukban lévő ingatlanhoz kapcsolódó jogaik változását nem jelentik be a helyi adóhatóságnál, így az adókivetésről érkező értesítések nem találják meg az adófizetésre kötelezettet. Az adategyeztetésre, új bevallás benyújtására a kötelezett sok esetben hónapokkal később jelentkezik, ezzel növelve az adónemen kimutatott hátralékát, ami a késedelmi pótlék növekedését is generálja.

A 2021. adózási év adatai:

• adófizetésre kötelezettek száma:	2.528 fő
• 100%-ban menteségben részesülők száma:	283 fő
• 100%-ban mentesült adó összege:	2.146.000 Ft
• 50 %-ban kedvezményben részesülők száma	205 fő
• 50 %-ban mentesült adó összege:	1.164.667 Ft
• Kivetett adó 2021.évben:	22.991.670 Ft
• Tervezett adóbevétel 2021. évben:	17.500.000 Ft
• Megfizetett adó 2020. évben:	25.065.238 Ft

1.2. Idegenforgalmi adó

Az idegenforgalmi adó vonatkozásában adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem állandó lakosként önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Az idegenforgalmi adót, az adó beszedésére kötelezett szedi be a szállásdíjjal együtt az ott tartózkodás utolsó napján. A Htv. az idegenforgalmi adó mértékét vendégéjszakánként 300 Ft/fő összegben maximálja. Helyi rendeletünkben az idegenforgalmi adó összege vendég éjszakánként 150 Ft/fő.

A COVID járvány miatt központi intézkedés következtében az adófizetésre kötelezetteknek 2021. I. félévében csak a bevallást kellett benyújtaniuk az adóhatósághoz, az idegenforgalmi adót nem kellett megfizetniük. Ez a lehetőség a II. félévtől megszűnt, a bevallás alapján az adót is meg kellett fizetni. **A vendégéjszakák száma összesen 1.347 db volt 2021-ben.**

A 2021. adózási év adatai:

- adófizetésre kötelezettek száma: 7 fő
- Tárgyévi előírás bevallások alapján: 314.500 Ft
- Tervezett adóbevétel 2021. évben: 200.000 Ft
- Megfizetett adó 2021. évben: 53.850 Ft

2. Helyi iparűzési adó

Adóköteles az Önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozói tevékenység. Az adó mértéke a Htv-ben maximálisan 2 %. Tótkomlós város illetékességi területén állandó jelleggel végzett vállalkozási tevékenység után fizetendő adó mértékét a képviselő-testület 1,8 %-ban állapította meg. Az adó alanya vállalkozó. Vállalkozónak minősül a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző jogi személy, egyéni vállalkozó, őstermelő, egyéni cég, egyéb szervezet. Az állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység alapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, anyagköltséggel, alap kutatás kísérlet fejlesztés elszámolt közvetlen költségeivel.

A törvényben meghatározott estekben van lehetőség az adóalap egyszerűsített módon történő meghatározására. A helyi iparűzési adót sajátos fizetési mód jellemzi, az adózók a tárgyévben egyrészt a megelőző év adatai alapján előleget fizetnek (március 15. és szeptember 15.), másrészt elszámolnak a HIPA éves bevallásukban a befizetett előleggel (május 31.). A helyi rendeletben adókedvezményben a vállalkozó házi orvos és védőnő részesül. A kedvezmény mértéke 40 %, amennyiben a vállalkozási szintű adóalapja 20 millió Ft-ot nem haladja meg. E jogcímen igénybe vehető kedvezményben 3 fő adózó részesült 2021. évben. A 2021. évben központi intézkedések következtében a kkv szektor vállalkozóinak nyilatkozatuk alapján iparűzési adójuknak csak az 50 %-át kellett megfizetni. Nyilatkozat nélkül a KATA-s egyéni vállalkozókat automatikusan megilletette az 50 %-os HIPA mérséklés. a Központi költségvetés az adókiesés miatt a 25.000 Fő lakosságszám alatti településeket 100 %-ban kompenzálta a 2021. évi adózási adatok alapján elszámolás jelleggel. A várható kieső HIPA kompenzációra Önkormányzatunk kettő részletben összesen 34.000.000 Ft előleget kapott elszámolási kötelezettséggel a 2021. évi zárszámadásban.

A 2021. adózási év adatai:

- adóalanyok száma: 1.066 fő
- 40% mentességben részesülők száma: 3 fő
- Kivetett adó 2021.évben: 307.343.260 Ft
- Tervezett adóbevétel 2021. évben: 153.130.000 Ft
- Megfizetett adó 2021. évben: 234.547.567 Ft

Az „adófelezés” adatai:

- KATA-s vállalkozók száma: 123 fő
- KATA-s vállalkozók felezett kivetett adója: 3.075.000 Ft
- Nyilatkozatot tevő Kkv-s vállalkozások száma: 345 fő
- Nyilatkozatot tevő Kkv-s vállalkozások kivetett adója: 27.624.814 Ft

Az adófelezés összértéke a fentiek alapján 2021. évben az ASP szakrendszer szerint **30.699.814 Ft**, amiből az is következik, hogy a kapott **34.000.000 Ft HIPA kompenzációs előleggel** szemben az Önkormányzat 2021. évi beszámolójában várhatóan ezzel az összeggel kel elszámolnia.

II. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 38. §-ában rendelkezik a települési önkormányzatot megillető bevételekről. Ennek alapján az önkormányzat bevétele:

- A gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságokból, pótlékokból, végrehajtási költségekből származó bevétel 100 %-a
- A termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni személyi jövedelem adó 100 %-a, amennyiben a föld fekvése az önkormányzat illetékességi területén van.
- A település jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100 %-a.

II.1. Gépjármű adó

Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 38. §-a már nem tartalmazza a helyi önkormányzatok gépjárműadó beszedési jogát, mert ez a jog 2021. január 1. napjától a NAV-ot illeti meg. A 2020. december 31. napjáig hátralékkal rendelkező adózók a gépjármű adójukat azonban a helyi adóhatóságnál rendezhetik azzal, hogy az ilyen módon beszedett adót a helyi adóhatóság havonta átutalja a Kincstár számlájára.

A 2021. adózási év adatai:

- A hátralékosként nyilvántartott adóalanyok száma: 906 fő
- Megfizetett adó 2020. évben (100%): 7.480.486 Ft

II.2. Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásából származó jövedelmek adóztatása 1998. január 1-től került az önkormányzatok hatáskörébe. 2013. január 1-től mentesül az adó megfizetése alól a termőföld-bérbeadásból származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbe adása alapjául szolgáló határozott időre kötött megállapodásban a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. A földhaszonbérleteket a felek jellemzően 5 évre, vagy hosszabb időre kötik, így jelentéktelen összegű bevétel tervezhető ezen a jogcímen.

A 2021. adózási év adatai:

- adóalanyok száma: 2 fő
- Kivetett adó 2021.évben: 21.077 Ft
- Tervezett adóbevétel 2021. évben: 13.000 Ft
- Megfizetett adó 2021. évben: 21.077 Ft

III. Talajterhelési díj

(A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény, Tótkomlós Város Önkormányzata képviselő-testületének a talajterhelési díjról szóló 19/2021.(X.29.) önkormányzati rendelete alapján)

Talajterhelési díjat annak az ingatlan tulajdonosnak/ kibocsájtónak kell megfizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá. A talajterhelési díj kiszámítása az egységdíj és a területérzékenységi szorzó alapján történik. A talajterhelési díj „önadózós” adónem, a bevalláshoz szükséges az éves vízfogyasztási adatok megadása, melyet az Alföldvíz Zrt. szolgáltat az Önkormányzatnak. A fent hivatkozott jogszabály előírja, hogy a talajterhelési díjból képződött bevétel terhére az Önkormányzat környezetvédelmi alapot köteles létrehozni, amely az az Önkormányzat környezetvédelemmel kapcsolatos kiadásaira fordítható.

A 2021. adózási év adatai:

• adóalanyok száma:	37 fő
• Kivetett adó 2021.évben	1.265.400 Ft
• Tervezett adóbevétel 2021. évben:	200.000 Ft
• Megfizetett adó 2021. évben:	739.190 Ft

IV. Késedelmi pótlék

Az adózás rendjéről szóló törvény előírja, hogy az adó meg nem fizetése, vagy késedelmes fizetése esetén késedelmi pótlékot kell fizetni az adózónak az eredeti esedékesség napjától kezdődően. Az ASP program a napi kamatot folyamatosan számolja, a betérhelése egy évben egyszer az év zárása keretében történik. A késedelmi pótlék sajátosságaiból adódóan a késedelmes fizetések és a kamathalmozódások miatt e jogcím nagyságrendje évek óta jelentős.

A 2021. adózási év adatai:

• adóalanyok száma:	3.526 fő
• Megállapított késedelmi pótlék 2021.évben:	793.423 Ft
• Tervezett késedelmi pótlék 2021.évben:	8.132.758 Ft
• Megfizetett késedelmi pótlék 2021.évben:	6.757.152 Ft

V. Adó- és értékbizonyítvány

Az adó- és értékbizonyítvány kiállítása szintén az adóhatóság feladata. Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre, vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek. Ezek a jogszabályok a következők:

- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 140.§ (1) bekezdés,
- A hatyateki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés.

A 2020. évben kiállított adó és értékbizonyítványok száma **343 db** volt.

VI. Követelés- és hátralékkezelés

Az adóhatósági munkában kiemelkedően fontos a hátralékok kezelése, a követelések behajtása. Mindazokkal szemben, akik önként nem teljesítik a fizetési kötelezettségeiket és hátralékot halmoznak fel, az adóhatóság törvényes eszközök széles körének alkalmazásával következetesen kell, hogy fellépjen. Az adóhatósági feladatok közzé tartozik többek között a hátralékkal rendelkező gazdálkodók és magánszemélyek fizetésének kikényszerítése, ugyanakkor az adóalanyok fizetési problémáinak méltányos kezelése. E tevékenység magában foglalja a hátralékkezelést, a tényleges végrehajtást, a fizetési kedvezményi kérelmek elbírálását, továbbá a csőd, felszámolási és végrehajtási eljárások figyelemmel kísérését. A behajtási eljárások során a fokozatosság elve nem feltétlenül érvényesül. Az, hogy az adott végrehajtási eljárás egy szakaszába milyen végrehajtási cselekményre kerül sor a rendelkezésre álló és beszerzett információk döntenek el.

Az önkormányzati adóhatóságnak a már említett eljárási szabályok széles eszköztárat biztosítanak a hátralékok kezelésére. Az alábbi eszközök felsorolása nem feltétlenül az alkalmazás sorrendjét jelenti.

Végrehajtási cselekmények:

- fizetési felszólítás a hátralék rendezésére

- Hatósági átutalási megbízás (inkasszó) megküldése az adós fizetési számlájára.
- Letiltások munkabérből, nyugdíjból egyéb járandóságokból.
- Ingóságok (gépjármű) lefoglalása
- Ingatlanra jelzálogjog bejegyzés

A fentiekben azokat a jogszabályi kereteket ismertettük, amely alapján az önkormányzati adóhatóságnak eszközei vannak a hátralékok kezelésére, ami nem csupán lehetőség, hanem kötelesség is. Az adóhatósági munka szerves részének kell lenni az adóbehajtásához szükséges cselekmények elindítása.

Az előterjesztés melléklete tartalmazza az adóigazgatás fontosabb 2021. évi adatait, amelyekből adatokat már az egyes adónemek tárgyalásánál bemutattunk. A táblázat utolsó oszlopa mutatja a 2021.12.31. napján meglévő összes hátralékot, amely a felsorolt adónemekre vonatkozóan 83.190.087 Ft kintlévőséget mutat. Ez a szám az előző évi záró állománytól lényegesen kevesebb.

Az adóbehajtás 2021. évi gyakorlatának eszközei közül a következőkkel éltünk. Három alkalommal fizetési felszólítást küldtünk a hátralékosoknak. A fizetési felszólítások ellenére hátralékban lévő adók bankszámlái felől pénzügyintézetektől számla számot kértünk és hatósági átutalási megbízás (inkasszón) próbáltuk a hátralékot csökkenteni. Ahol volt lehetőség munkabérből, nyugdíjból letiltást kezdeményezni, ott ezt a módszert alkalmaztuk. Az adózóknak továbbra is volt lehetőségük a jegyzőnél részletfizetést kezdeményezni tartozásuk rendezésére.

A követelés- és hátralékkezelés 2021. évi adatai:

Részletfizetést kérelmezők száma:	44 fő
Fizetési felszólítások száma:	2768 db
Indított inkasszók száma:	37 db
Eredményes inkasszók száma (részleges teljesítéssel együtt):	25 db
Inkasszáásra elindított adóhátralék:	10.914.894 Ft
Inkasszálas útján beszedett adó:	5.635.911 Ft
Indított letiltások száma:	198 db
Eredményes letiltások száma:	144 db
Letiltásból származó adóhátralékok (kommunális és pótlék)	4.553.209 Ft

Bekapcsolódás csődeljárásba:

Az adóhatóság a Petrol-Innotech Kft (5940 Tótkomlós Erkel Ferenc utca 1.) csődeljárásba bekapcsolódott, a vagyonfelügyelő értesítése alapján. Tótkomlós Város Önkormányzatának a csődeljárás alá vont Kft-vel szemben **1.160.237 Ft** hitelezői követelése állt fent iparüzési adó- és pótlék hátralékból. Az eljárás megoldásként a hitelezők az adóssal csődegyezséget kötöttek, melyet a Szegedi Járásbíróság jóváhagyott.

Összegzés:

A legtöbb hátralékkal az iparüzési, a kommunális és a késedelmi pótlék adónemek rendelkeztek 2021. január 1-én. A behajtási munkának és javuló adózói morálnak köszönhetően a 2021. évi előirányzott teljesítési tervet az iparüzési adónem **154 %-ra**, a kommunális adónem **143 %-ra**, a késedelmi pótlék adónem **83 %-ra** teljesítette.

A csatolt melléklet tartalmazza a fenti három adónem hátralékainak alakulását 2021. évben. A táblázat adataiból megállapítható, hogy a 2021. 01.01. napján fennálló kb. 137 MFt adóhátralék kb. 63 MFt-ra csökkent 2021. 12.31. napjáig, vagyis a három adónem tekintetében a fennálló hátralék állománya **54 %-os csökkenést mutat**, ugyanakkor a helyi

iparűzési adó tekintetében tartozással rendelkező vállalkozások megszűnése miatt kb. 21 MFt összegű adó vált behajthatatlanná.

Tótkomlós, 2022. március 24.

dr. Kormányos László
jegyző

Tótkomlós Város Önkormányzata

fontosabb közhatalmi bevételeinek alakulása 2021. évben

forintban						
Adónemek megnevezése	Adózók száma	Nyitó követelés 2021.01.01.	Tárgyévi előírás	Tárgyévi tervezett bevételi előirányzat	Tárgyévi befizetés	Hátralék összesen 2021. 12.31-én
Magánszemélyek kommunális adója	2528	21 423 149	22 991 670	17 500 000	25 041 238	16 079 167
Helyi iparüzési adó	1066	82 612 568	307 343 260	153 130 606	234 547 567	18 449 084
Idegenforgalmi adó	7	30 000	314 500	200 000	53 850	190 500
Talajterhelési díj	37	366 597	1 265 400	200 000	739 190	951 047
Föld bérbeadásából származó jövedelem	2	-	21 077	13 000	21 077	-
Pótlék	3526	33 580 514	793 493	8 132 758	6 133 830	28 776 720
Gépjármű adó	906	25 855 443	-	-	7 406 374	18 456 048
Egyéb bevételek	47	301 021	366 527	-	13 500	287 521
Összesen:		164 169 292	333 095 927	179 176 364	273 956 626	83 190 087

Fontosabb adónemek hátralékainak alakulása

forintban

Adónemek megnevezése	Nyitó hátralék 2021.01.01.	Záró hátralék 2021. 12.31-én	Behajthatatlan követés állománya
Magánszemélyek kommunális adója	21 423 149	16 079 167	
Helyi iparüzési adó	82 612 568	18 449 084	
Helyi iparüzési adó behajthatatlan követése megszűnés miatt ésm csőd eljárás miatt			21 597 431
Pótlék	33 580 514	28 776 720	
Összesen	137 616 231	63 304 971	

A hátralék állományának csökkenése	54 %	74 311 260
---	-------------	-------------------